

Ezechiel 34, 1-16

Jan 21, 14-17

Bratři a sestry, to je takový frustrující dialog. Jako mezi rodičem a dítětem. Nebo jako mezi zamilovanými. Miluješ mě? ptá se jeden. Miluješ mě nejvíc? Opravdu mě máš rád? A ten druhý trpělivě nebo otráveně odpovídá: ale to víš, že mám. Ptává se ten slabší, ten víc zamilovaný, ten, který si není jistý. Očekávali bychom, že se bude ptát Petr. Já tě zradil, Pane, máš mě ještě stále rád? Tomu by na tom mělo záležet. Ale v Janově evangeliu to je naopak. Ježíš dotírá na Petra, máš mě rád, miluješ mě?

Co je na tom textu také zvláštní, je oslovení. Šimone, synu Janův, je oslovení značně obřadné a taky zbytečné – copak on sám nedal Šimonovi jméno Petr? Copak to není člověk, kterého dobře zná a kterého i ostatní dobře znají: Šimonů je v evangeliích spousta, třeba Šimon z Kyrény nebo Šimon Malomocný, kdežto Petr jenom jeden. I učedníci ho takto oslovují, tak proč se Ježíš chová, jakoby to byl někdo cizí, koho právě potkal? A proč se ptá stále dokola na totéž, jakoby si nepamatoval odpověď?

Šimon Petr byl ze všech učedníků tím nejdohodlanějším Ježíše následovat. Jako jediný vyslovil to, co se jiní možná neodvážili ani pomyslet: ty jsi Mesiáš, syn Boha živého! Ježíš rozpoznal jeho až umanutost a sílu a pověřil ho posláním vybudovat společenství církve. A to vše zmizelo jako mávnutím proutku té čtvrteční noci, kdy Petr svého Mistra třikrát zapřel. V okamžiku nejtemnější se ohříval u ohně a sledoval zpovzdálí, jak to dopadne. Když měl opakovaně příležitost říci hrdě: jsem jeho učedník, nevyužije ji. Spletli jste se, neznám ho, já k němu nepatřím, odpovídá, a pak raději zmizí. Nepřijde ani k popravě, nezúčastní se ukládání do hrobu. Ježíšův Petr je pryč, stojí zde zpět rybář Šimon a přemýšlí, co dál. Jakoby nebylo těch měsíců rozhovorů, naslouchání... vše je pryč. Proberou ho až ženy, které přinesou zprávu, že Pán vstal z mrtvých. A zejména Ježíš, se kterým se znovu potká. Ta scéna z Janova evangelia, 21.kapitoly je dojemná. Petře, to je Pán, říká mu jeden z učedníků a Petr ani nedokáže počkat, než člun dorazí ke břehu. Skočí do vody a brodí se na břeh, aby nepromarnil ani vteřinu. Můžeme si představit ten úžas a radost, ale možná taky stud a obavy, jak bude přivítán. Možná taky slova ospravedlnění, proč před pár dny selhal. Místo přivítání nebo výčitek se Ježíš chová jakoby se nic nestalo. Společně pojedí, učedníci mlčí jako zařezaní, protože pochopí, že Ježíš, který tu s nimi jí není ten samý, kterého následovali předchozí měsíce. A pak se Ježíš obrátí k Petrovi s těmi zbytečnými otázkami.

Pozornější čtenáři se už dovtípili, že ten trojí dotaz není náhoda. Stejně jako oheň, kolem kterého se shromáždí k jídlu. Petře, než kohout zakokrhá, třikrát mě zapřeš. Podobná scéna, oheň a tři otázky. Za každé zapření jedno vyznání, Pane, mám tě rád. A Ježíš mi připomene jeho zodpovědnost. Pas mé beránky! Buď pastýřem mých ovcí! Pas mé ovce!

Oslovení Šimone, synu Janův, vrací jejich vztah na začátek. Kdy k nim Ježíš přišel a řekl, pojd'te se mnou. Co bylo, bylo, je to odpuštěno a začíná se znovu. Tohle je na víře v Ježíše Krista nejsilnější a taky nejtěžší. Být my na Kristově místě, Petra bychom odepsali. Selhal jednou, selže zase, není na něj spoleh. Není možné svěřit tak významný úkol někomu takovému. Vybudovat církev z ničeho, nést víru dál, posilovat slabé, napomínat silné, být vzorem, nést na svých ramenou tíhu budoucnosti. Že slovo Ježíše Krista bude šířeno dál. Že nezanikne se smrtí přímých svědků – protože o tom je církev, o mezigenerační kontinuitě. Že nezakolísá tvář v tvář odporu mocných. Že bude ochoten položit za ty ovce, ty beránky i život, jako dobrý pastýř. Že se stane pastýřem ovcí, které Ježíš teď opouští. Copak se dá takový úkol svěřit někomu, kdo tak fatálně selhal? Jehož pýcha byla větší než jeho odhodlání?

Kdyby tě všichni opustili, já s tebou zůstanu. Petr si věřil, hodně si věřil. A zklamal. Ale vrátil se. Při prvním záblesku naděje se vrátil.

Když člověk zklame a je poctivý sám k sobě, je si vědom svých limitů. Vždycky mě štvaly odsudky lidí, kteří nebyli podobné situaci vystaveni – jak jen mohl udělat to a to, to já bych nikdy... dokud se do té situace nedostanete, nevíte, co byste skutečně udělali. Stejně tak mě vždycky štvaly omluvy těch, co selhali – každý by to na mém místě udělal, neměl jsem jinou volbu. Je důležité věci čestně pojmenovat. Ano, selhal jsem. Ano, měl jsem volbu. A ano, jiní před podobnou volbu postaveni nebyli, nevím, jak by se zachovali. Nejde o ně, jde o mě.

Ježíš dává Petrovi druhou šanci. To je docela riskantní, když víme, co je v sázce, ne? Ale tenhle risk, chceme-li to takto nazvat, se vyplatil. Petr se stává jedním z pilířů vznikající církve a za víru, že Ježíš je Kristus položí i život. Pase jeho ovce bez ohledu na námahu, bez ohledu na nebezpečí, tentokrát už necouvne.

Druhou šanci dostává i další člověk, Pavel. Pravověrný žid, čestný a spravedlivý, který pronásleduje Kristovy následovníky z bytostného přesvědčení, že tak slouží Bohu a svému lidu. I on si musí poctivě přiznat, že se mýlil. Dokonce hůř než Petr, způsobil utrpení, uvěznění. Ale i on, stejně jako Petr, dokáže přiznat své selhání a svou urputnost, poctivost dát do služeb vznikající církve. A jeho selhání je pojistkou proti pýše, proti zneužívání vlivu, moci, kterou má.

Dnes jsme Ježíšovi učedníci my. My budujeme církev, na nás stojí šíření jeho slova. Byl nám svěřen tento úkol a člověku se hned vybaví Pavlova slova do Korintu: „Pohled'te, bratří, koho si Bůh povolává: Není mezi vámi mnoho moudrých podle lidského soudu, ani mnoho mocných, ani mnoho urozených; ale co je světu bláznovstvím, to vyvolil Bůh, aby zahanbil moudré, a co je slabé, vyvolil Bůh, aby zahanbil silné; neurozené v očích světa a opovržené Bůh vyvolil, ano, vyvolil to, co není, aby to, co jest, obrátil v nic – aby se tak žádný člověk nemohl vychloubat před Bohem. Vy však jste z Boží moci v Kristu Ježíši; on se nám stal moudrostí od Boha, spravedlností, posvěcením a vykoupením, jak je psáno: ‚Kdo se chlubí, ať se chlubí v Pánu.‘ “

Petr a Pavel, dva muži, kteří stáli u zrodu církve Kristovy. Ne ze svého rozhodnutí, ale byli zavoláni, povoláni – přes své slabosti, přes svá selhání. Nebo možná právě pro ně. A byli úspěšní – ne proto, že by byli bezchybní a skvělí, ale právě proto, že nebyli. Jejich pýchu odválo selhání, a oni stavěli na tom, co nikdy neselže: na slově Ježíše Krista. Nestavěli svou církev, ale církev Kristovu.

A to je základ i pro naši stavbu. Naše sbory se zmenšují, zdá se, že víra nikoho nezajímá. Že Kristovo slovo je už přežití. Že jsme neschopní. Že to děláme špatně. Že to nemá cenu. Nebo naopak můžeme podlehnout pokušení myslet si, že my jsme ti vyvolení. Ti jediní spravedliví. Tyčit se nad hloupým stádem, které nechápe.

V momentech beznaděje nebo nadřazenosti si smíme a máme připomínat Ježíšova slova Petrovi: Pas mé beránky. Ne buduj, stav, tvoř – ale buď pastýřem. Tím, kdo chrání, kdo pečuje. Kdo se, je-li potřeba, obětuje. Kdo neztrácí trpělivost. Kdo nehledí na osobní prospěch, kdo nepočítá a nekalkuluje, zda se to vyplatí, zda není škoda času. Kdo třeba není dokonalý, ale je poctivý. K sobě i k druhým. Pas mé beránky. Amen.